

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 47 /2022

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Συνεδρίαση της 18^{ης} Μαΐου 2022

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Νίκη Μαριόλη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Δημήτριος Μακαρονίδης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Μαρία Σπάσου, Αθανάσιος Θεοχάρης, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμ. Ερωτήματος: Το με αριθμ. Πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΒΜΑ/ ΤΒΜΒΑΧΜΑΕ/ 129033/26.4.2022 έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, όπως διευκρινίστηκε με το με αριθμό πρωτ. 204179/6.5.2022 έγγραφο της ίδιας Υπηρεσίας.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται α) εάν η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας σε συνέχεια της αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Φ30/54786/2490/10.6.2008 Υ.Α. νομιμοποιείται να χορηγήσει έγκριση για την παραχώρηση της χρήσης του ναού του Αγίου Ανδρέα στην Κάτω Πόλη Μονεμβασίας με σκοπό τη διοργάνωση σεμιναρίων, σύμφωνα με τα όσα περιγράφονται στα αιτήματα του ενδιαφερόμενου, ιδίως δε σύμφωνα με τα παρατεθέντα από τον ενδιαφερόμενο στοιχεία στην από 18.4.2022 επιστολή του, β) Εάν απαιτείται η καταβολή τέλους υπέρ του ΟΔΑΠ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Υ.Α. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/Φ56/357180/256204/ 3303/26-9-2018 (ΦΕΚ 4521/Β'/ 16.10.2018) «Έγκριση όρων, διαδικασιών και καθορισμού των οργάνων χορήγησης άδειας για την προσωρινή παραχώρηση χρήσης μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων και μουσείων για την πραγματοποίηση πολιτιστικών ή άλλων εκδηλώσεων» και στην Κ.Υ.Α.

ΥΠΠΟΤ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/126463/28-12-2011 (ΦΕΚ 3046/τ.Β΄/30-12-2011) «Τέλη φωτογράφισης-κινηματογράφησης και χρήσης οπτικοακουστικών έργων και απεικονίσεων αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων, μνημείων, μουσειακών εκθέσεων και συλλογών. Τέλη πραγματοποίησης εκδηλώσεων σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και ακίνητα μνημεία».

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1. Στο έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας δίδεται το ακόλουθο πραγματικό και υποβάλλεται το εξεταζόμενο ερώτημα.

Με έγγραφο της ΕΦΑ Λακωνίας διαβιβάστηκαν στην ερωτώσα υπηρεσία το με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/594495/07.12.2021 αίτημα του κ. Β.Δ., καθώς και τα με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/59818/14.02.2022 και ΥΠΠΟΑ/83166/28.02.2022 συμπληρωματικά αιτήματα του ιδίου που αφορούν σε έγκριση για χρήση μνημείου και συγκεκριμένα για τη διοργάνωση σειράς σεμιναρίων και έκθεσης φωτογραφίας στο ναό του Αγίου Ανδρέα στην Κάτω Πόλη Μονεμβασίας.

2. Ο ναός του Αγίου Ανδρέα χωροθετείται στην κάτω Πόλη του κάστρου Μονεμβασίας, πλησίον του ενοριακού ναού του Ελκόμενου Χριστού εντός φερόμενης ιδιοκτησίας του ανωτέρω παραπλεύρως οικίας του ιδίου. Όπως αυτός αναφέρει σε επιστολές του που τηρούνται στον φάκελο του αρχείου της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λακωνίας, με το αρ. ...συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών κ. Χρ. Τ., «περιήλθε στην κυριότητά του ένα ιδιόκτητο ναΰδριο, μαζί με ένα σπίτι και μια καμάρα στο Κάστρο Μονεμβασίας».

3. Ο ναός του Αγίου Ανδρέα είναι ένα σημαντικό μνημείο του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου Μονεμβασίας, που ανήκει στον τύπο του μονόχωρου θολοσκέπαστου ναού με ημικυκλική εξωτερικά κόγχη Ιερού και τυφλά αψιδώματα στο εσωτερικό. Η τοιχοδομία του συνίσταται σε αργολιθοδομή, με εξαίρεση την καμάρα του κυρίως ναού και το τεταρτοσφαίριο της αψίδας του Ιερού που αποτελούνται από λαξευτούς πώρινους θολίτες. Από λαξευτούς πωρόλιθους έχουν επίσης κατασκευαστεί τα πλαίσια των ανοιγμάτων και οι ακμές των τοίχων εξωτερικά.

4. Το ανωτέρω μνημείο, όπως αναφέρεται σε σχετικό έγγραφο της ΕΦΑΛΑΚ, αν και στη σημερινή του μορφή παραπέμπει στην περίοδο της Β΄ Ενετοκρατίας (1690-1715), όπως τεκμηριώνεται από μορφολογικά και κατασκευαστικά στοιχεία (καμάρα με

ελαφρά οξυκόρυφη απόληξη, ευρύτατη χρήση πωρόλιθου, πατητά ασβεστοπικά επιχρίσματα, στρογγυλός φεγγίτης στη δυτική πλευρά), έχει σαφή βυζαντινή φάση, η οποία αποκαλύφθηκε πλήρως κατά τις εργασίες αποκατάστασής του το έτος 1999. Σε αυτή ανήκει ο βόρειος τοίχος του ναού, έως το ύψος γένεσης της καμάρας, που διαρθρώνεται με δύο τυφλά αψιδώματα, εκ των οποίων το δυτικό διασώζει αξιόλογο γραπτό διάκοσμο που χρονολογείται στα τέλη του 13ου – αρχές 14ου αιώνα και έχει συντηρηθεί από τους συντηρητές έργων τέχνης της (τέως) 5ης ΕΒΑ. Στη βυζαντινή φάση πιθανότατα ανήκει και το θρανίο στο εσωτερικό της αψίδας του Ιερού.

5. Το μνημείο έχει αποκατασταθεί σύμφωνα με τις υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ ΔΑΒΜΜ/ 4029/2297/20.12.1994 και ΥΠΠΟ/ΔΑΒΜΜ/58953/π.ε./2747π.ε./12.1.2000 Αποφάσεις της Διεύθυνσης Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού. Η μελέτη αποκατάστασης εκπονήθηκε από την αρχιτέκτονα κ. Ι. Σ. Δ., και οι σχετικές εργασίες υλοποιήθηκαν με τη φροντίδα του ενδιαφερόμενου και χρηματοδότηση από το ίδρυμα Α. Γ. Λ.....

6. Με την υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Φ30/54786/2490/10.6.2008 Υ.Α. εγκρίθηκε «από την άποψη της αρχαιολογικής νομοθεσίας το αίτημα του Β. Δ. για χρήση του “Ναού του Αγίου Ανδρέα” ως χώρου πολιτιστικών εκδηλώσεων, διότι η συγκεκριμένη χρήση αφενός συνάδει με τη φυσιογνωμία του μνημείου και αφετέρου δίνει τη δυνατότητα επίσκεψης κοινού σε αυτό, υπό τον όρο ότι τα σχετικά αιτήματα θα υποβάλλονται στην 5η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, η οποία θα κρίνει εάν οι εκάστοτε πολιτιστικές δραστηριότητες είναι συμβατές με το χαρακτήρα του μνημείου». Περαιτέρω στη ανωτέρω Υ.Α. αναφέρεται: «ο ιδιοκτήτης οφείλει να επιτρέψει την επίσκεψη υπαλλήλων της αρμόδιας Εφορείας, προκειμένου να διαπιστώνεται η εύρυθμη λειτουργία του χώρου».

7. Σε συνέχεια της ανωτέρω Υ.Α. ο ανωτέρω ζήτησε από την ΕΦΑ Λακωνίας έγκριση για χρήση του μνημείου και συγκεκριμένα αιτήθηκε: α). Τη διοργάνωση σειράς σεμιναρίων με θέμα «το ελαιόλαδο». Τα σεμινάρια θα γίνονται σε ολιγομελή τμήματα έως 15 ατόμων. Τη διοργάνωσή τους θα αναλάβει το αγρόκτημα «Ε...», που κινείται στο χώρο του εναλλακτικού τουρισμού και της βιώσιμης παραγωγής ελαιολάδου. Τα σεμινάρια προγραμματίζεται να ξεκινήσουν αρχές Μαΐου με διάρκεια έως τα τέλη Οκτωβρίου. Θα υλοποιούνται μία φορά την εβδομάδα, ημέρα Πέμπτη, ενώ ενδέχεται να επεκταθούν και περαιτέρω, ανάλογα με το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων. β). Τη διοργάνωση σεμιναρίου βυζαντινής αγιογραφίας, από την αγιογράφο Α... Κ., απόφοιτο της Εθνικής Ακαδημίας καλών Τεχνών της Μπολόνια. Τα εν λόγω

σεμινάρια θα λάβουν χώρα τον μήνα Οκτώβριο, θα έχουν διάρκεια 10 ημέρες και σε αυτά θα συμμετέχουν 8-10 άτομα και γ) Τη διοργάνωση έκθεσης φωτογραφιών για τη Μονεμβασία και τους ανθρώπους της, από την Ά... Έ... και το Σ... Φ.... του Κάστρου Μονεμβασίας. Η έκθεση, διάρκειας 10 ημερών, προτείνεται για τον μήνα Αύγουστο και θα περιλαμβάνει περί τις 40 φωτογραφίες για τη Μονεμβασία και τους ανθρώπους της από τις αρχές του 20ου αιώνα.

8. Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω αιτήματα αποτελούν τα πρώτα αιτήματα χρήσης του ναού του Αγίου Ανδρέα, μετά την Υ.Α. του 2008.

9. Η ανωτέρω Εφορεία στο πλαίσιο συμπλήρωσης του φακέλου του αιτήματος ζήτησε από τον ενδιαφερόμενο συμπληρωματικά στοιχεία για τις ακριβείς ημερομηνίες και τη διάρκεια των σεμιναρίων, καθώς και τον τυχόν άμεσα ή έμμεσα, οικονομικό ή εμπορικό χαρακτήρα τους. Ο κ. Β. Δ. με σχετικές επιστολές του ενημέρωσε την Εφορεία για τις ημερομηνίες και τη διάρκεια των αιτούμενων διοργανώσεων. Επιπλέον, απάντησε ότι «όσον αφορά την οικονομική διάσταση διοργάνωσης των σεμιναρίων, τόσο για τους διοργανωτές, όσο και για εμάς, αρμόδιες είναι οι οικείες Οικονομικές Εφορίες», με αποτέλεσμα να μην προκύπτει με βεβαιότητα τυχόν οικονομικό όφελος των αιτούντων από τη διοργάνωση των ως άνω αναφερόμενων.

10. Περαιτέρω, με την από 18.4.2022 ηλεκτρονική επιστολή του προς την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας και την ερωτώσα Υπηρεσία ο ενδιαφερόμενος σημείωσε ότι: “το αντίτιμο ενοικίασης του χώρου που έχουμε ζητήσει είναι ευτελές (ισοδυναμεί με την ενοικίαση ενός μεσαίου τουριστικού δωματίου), ακριβώς για να προβάλλουμε το Κάστρο και τα μνημεία του και για να ενθαρρύνουμε τη χρήση και την επισκεψιμότητα αυτού του μοναδικού επισκευασμένου ναϊδρίου στο Κάστρο, ενώ η έκθεση φωτογραφιών θα γίνει ατελώς, όπως και κάθε άλλη εκδήλωση από τοπικούς φορείς”. Στην ίδια επιστολή ο ενδιαφερόμενος αναφέρει επίσης ότι: “επί 12 χρόνια και βεβαίως και το μέλλον, έχω αναλάβει εξ ολοκλήρου τη συντήρηση του κτιρίου, για την οποία δεν υπάρχει καμία επιδότηση. Σημειώνω επίσης ότι σε μνημεία αρμοδιότητας του ΥΠΠΟ επιβάλλονται τέλη επίσκεψης όπως και χρήσης ακόμα και για εκθέσεις μόδας, τα οποία φυσικά εξασφαλίζουν τη συντήρηση των κτιρίων.”

11. Εξάλλου, ο αιτών, μετά την υποβολή του ερωτήματος, υπέβαλε προς το Γραφείο Νομικού Συμβουλίου στο ΥΠΠΟΑ, το από 28.4.2022 υπόμνημά του, στο οποίο αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι «η Καμάρα του Αγίου Ανδρέα αποτελεί ιδιοκτησία μου και δεν είναι δυνατόν να μου επιβληθεί τέλος για τη χρήση του, όταν μάλιστα με δικές

μου φροντίδες και έξοδα την παρέλαβα, φρόντισα να αναστηλωθεί, μέχρι σήμερα και για το μέλλον έχω επωμισθεί όλα τα έξοδα συντήρησης και επισκευών της». Επίσης ο ανωτέρω κοινοποίησε το από 11.5.2022 ηλεκτρονικό μήνυμά του προς την Διευθύντρια της ερωτώσας υπηρεσίας, στο οποίο μεταξύ άλλων αναφέρει ότι «το θέμα της ιδιοκτησίας μου έχει ήδη επιλυθεί κατά τη συνεδρίαση του ΚΑΣ /2008 όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι «δεν μπορεί να τεθεί θέμα κυριότητας από το Δημόσιο, διότι ο κ. Β. Δ.. διαθέτει νόμιμους τίτλους ιδιοκτησίας και το μνημείο μπορεί να περιέλθει στο Ελληνικό Δημόσιο μόνο μετά από απαλλοτρίωση. Σε άλλες περιπτώσεις δεν έχει τεθεί τέτοιο θέμα, δηλαδή που υπάρχουν φάσεις πριν από το 1453» και περαιτέρω απέστειλε την σχετική με την ιδιοκτησία του με αριθμό 36/1990 απόφαση του Αρείου Πάγου.

12. Τέλος, με το ΑΠ 204179/6.5.2022 έγγραφό της η ερωτώσα Υπηρεσία διευκρινίζει ότι το (α) ερώτημα αναφέρεται στην δυνατότητα του (αιτούντος) να ενοικιάζει τον ανωτέρω χώρο σε τρίτους, σύμφωνα με το από 18.4.2022 ηλεκτρονικό μήνυμά του.

Νομοθετικό πλαίσιο

13. Στο ν.4858/2021 «Κύρωση Κώδικα Νομοθεσίας για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (Α' 220/29.11.2021) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 2

«Έννοια όρων. Για την εφαρμογή του παρόντος Κώδικα: α) Ως πολιτιστικά αγαθά νοούνται οι μαρτυρίες της ύπαρξης και της ατομικής και συλλογικής δραστηριότητας του ανθρώπου. β) Ως μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν υλικές μαρτυρίες και ανήκουν στην πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας και των οποίων επιβάλλεται η ειδικότερη προστασία βάσει των εξής διακρίσεων: βα) Ως αρχαία μνημεία ή αρχαία νοούνται όλα τα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830, με την επιφύλαξη του άρθρου 20. Στα αρχαία μνημεία συμπεριλαμβάνονται σπήλαια και παλαιοντολογικά κατάλοιπα για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι συνδέονται με την ανθρώπινη ύπαρξη. ββ) Ως νεότερα μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που είναι μεταγενέστερα του 1830 και των οποίων η προστασία επιβάλλεται λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, κατά τις διακρίσεις των άρθρων 6 και 20. βγ) Ως ακίνητα μνημεία νοούνται τα μνημεία που υπήρξαν συνδεδεμένα με το έδαφος και παραμένουν σε αυτό ή στον βυθό της θάλασσας ή στον πυθμένα λιμνών ή ποταμών, καθώς και τα

μνημεία που βρίσκονται στο έδαφος ή στον βυθό της θάλασσας ή στον πυθμένα λιμνών ή ποταμών χωρίς να είναι σταθερά συνδεδεμένα με αυτούς αλλά δεν είναι δυνατόν να μετακινηθούν χωρίς βλάβη της αξίας τους ως μαρτυριών...».

Άρθρο 6

«Διακρίσεις ακινήτων μνημείων –Χαρακτηρισμός.

1. Στα ακίνητα μνημεία περιλαμβάνονται: α) τα αρχαία που χρονολογούνται έως και το 1830, β)..... 4. Τα αρχαία ακίνητα μνημεία προστατεύονται από τον νόμο χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης...».

Άρθρο 7

«Κυριότητα, διοίκηση και διαχείριση σε ακίνητα μνημεία, οργανωμένους αρχαιολογικούς χώρους και εν γένει ακίνητα πολιτιστικής κληρονομιάς.

1. Τα αρχαία ακίνητα μνημεία, κατά την έννοια των άρθρων 2 και 6, που χρονολογούνται έως και το 1453, καθώς και οι οργανωμένοι αρχαιολογικοί χώροι, κατά την έννοια του άρθρου 46, ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα και νομή και είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας. 2. Τα αρχαία ακίνητα μνημεία, κατά την έννοια των άρθρων 2 και 6, που χρονολογούνται μετά το 1453, είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας, εφόσον ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα ή νομή. 3. Τα ακίνητα αρχαία, που αποκαλύφθηκαν ή αποκαλύπτονται κατά την εκτέλεση ανασκαφών ή άλλης αρχαιολογικής έρευνας, ανήκουν κατά κυριότητα και νομή στο Δημόσιο, είναι εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας. 4. Νεότερα ακίνητα μνημεία, κατά την έννοια των άρθρων 2 και 6, ακίνητα στα οποία στεγάζονται μουσεία, κατά την έννοια του άρθρου 45, και ακίνητα εν γένει είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας, εφόσον ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα ή νομή και έχουν αποκτηθεί ή χρησιμοποιούνται ή υπάγονται σε διοίκηση και διαχείριση από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού για την εξυπηρέτηση του δημόσιου σκοπού της προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς. 5. Το δικαίωμα κυριότητας σε ακίνητα μνημεία μεταγενέστερα του 1453, τα οποία δεν εμπίπτουν στις διατάξεις των παρ. 2 και 4, ασκείται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος Κώδικα. 6. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση τα ακίνητα των παρ. 1 έως 4. Οι παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 22 εφαρμόζονται αναλόγως. 7. Η διοίκηση και διαχείριση των ακινήτων των παρ. 1 έως 4 ασκείται από το Δημόσιο, σύμφωνα με τον σκοπό τους».

Άρθρο 14

«Αρχαιολογικοί χώροι σε οικισμούς-Οικισμοί που αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους.

1. Στους αρχαιολογικούς χώρους που βρίσκονται εντός σχεδίου πόλεως ή των ορίων νομίμως υφισταμένων ενεργών οικισμών είναι δυνατόν να καθορίζονται ζώνες προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13... 5. Στους παραπάνω αρχαιολογικούς χώρους απαγορεύονται δραστηριότητες, καθώς και χρήσεις των κτισμάτων, των ελεύθερων χώρων τους και των κοινόχρηστων χώρων, οι οποίες δεν εναρμονίζονται με το χαρακτήρα και τη δομή των επί μέρους κτισμάτων ή χώρων ή του συνόλου. Για τον καθορισμό της χρήσης κτίσματος ή ελεύθερου χώρου αυτού ή κοινόχρηστου χώρου χορηγείται άδεια με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου «

Άρθρο 46

«Πρόσβαση και χρήση μνημείων και χώρων.

1. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του αρμόδιου κατά περίπτωση Συμβουλίου, καθορίζονται, για το σύνολο ή κατηγορία οργανωμένων αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων, ακινήτων μνημείων, μουσείων ή μεμονωμένα για σημαντικούς χώρους, ακίνητα μνημεία ή μουσεία: α) οι όροι και οι προϋποθέσεις επίσκεψης του κοινού σε αυτούς, β) οι πολιτιστικές ή άλλες εκδηλώσεις που μπορεί να πραγματοποιούνται σε αυτούς, συμβατές με τον χαρακτήρα τους ως μνημείων, προστατευόμενων χώρων ή μουσείων και γ) οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και το όργανο χορήγησης άδειας για την πραγματοποίηση εκδήλωσης ή για την παραχώρηση της χρήσης ενός ή περισσότερων αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων, ακινήτων μνημείων ή μουσείων για την πραγματοποίηση πολιτιστικών ή άλλων εκδηλώσεων. Ως οργανωμένος αρχαιολογικός χώρος, ο οποίος μπορεί να είναι και ανασκαφικός χώρος, ορίζεται αυτός που ανήκει στην κυριότητα του Δημοσίου και αποτελεί αντικείμενο ιδιαίτερης μέριμνας για την ανάδειξη και προβολή του. Ένας αρχαιολογικός χώρος χαρακτηρίζεται ως οργανωμένος με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του αρμόδιου κατά περίπτωση Συμβουλίου. 2. α. Η άδεια για την πραγματοποίηση πολιτιστικών ή άλλων εκδηλώσεων ή για την παραχώρηση της χρήσης μουσείων που ανήκουν στο Δημόσιο, ακινήτων μνημείων, οργανωμένων αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων, προκειμένου να πραγματοποιηθούν πολιτιστικές ή άλλες εκδηλώσεις, χορηγείται έναντι τέλους που καταβάλλεται στον Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (Ο.Δ.Α.Π.). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθορίζονται το ύψος του τέλους, καθώς και οι όροι και η

διαδικασία απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής του για εκδηλώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. β. Με άδεια της αρμόδιας κατά περίπτωση Υπηρεσίας επιτρέπεται η πρόσβαση ειδικών επιστημόνων σε κινητά μνημεία που βρίσκονται σε δημόσια μουσεία και αποθηκευτικούς χώρους υπό την εποπτεία της, με σκοπό τη φωτογράφιση ή την κινηματογράφηση, τη μελέτη ή τη δημοσίευσή τους, εφόσον δεν υπάρχει κίνδυνος να υποστούν φθορά τα μνημεία και με την επιφύλαξη του άρθρου 39 ως προς τα δικαιώματα δημοσίευσης.. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθορίζεται το ύψος του αντιτίμου που καταβάλλεται από το κοινό για την επίσκεψη ιστορικών τόπων, οργανωμένων αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και μουσείων που ανήκουν στο Δημόσιο. Με όμοια απόφαση ορίζονται οι γενικοί όροι και η διαδικασία απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής του ως άνω αντιτίμου. 4. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Συμβουλίου, καθορίζονται για φορείς ή πρόσωπα, πλην των υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και του Ο.Δ.Α.Π., οι όροι, οι προϋποθέσεις, τα όργανα και η διαδικασία χορήγησης της άδειας για την παραγωγή, αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό απεικονίσεων και αντιγράφων μνημείων, έναντι τέλους υπέρ του Ο.Δ.Α.Π., κατά τα οριζόμενα στις παρ. 4Α έως 4Δ.

4Α. Η παραγωγή απεικονίσεων και αντιγράφων μνημείων απαιτεί προηγούμενη άδεια στις εξής περιπτώσεις: α) όταν αφορά σε μνημείο, του οποίου η φύση ή η κατάσταση διατήρησης, έκθεσης, φύλαξης, συντήρησης ή αναστήλωσης επιβάλλουν πρόσβαση υπό ειδικούς όρους, προϋποθέσεις ή συνθήκες που θα ορίζει η αρμόδια υπηρεσία και β) όταν θα διενεργηθεί: βα) με χρήση εξοπλισμού σύνθετου ή ογκώδους ή απαιτούντος ειδικές συνθήκες εγκατάστασης και λειτουργίας, ββ) μέσω σάρωσης με χρήση laser, με φωτογραμμετρικές μεθόδους ή συναφείς τεχνολογίες για τη δημιουργία τρισδιάστατου μοντέλου ή βγ) στο πλαίσιο διαδικασίας, η οποία απαιτεί ειδικές συνθήκες παραγωγής που επηρεάζουν την ασφάλεια, τη φύλαξη, το ωράριο λειτουργίας, την προσβασιμότητα του κοινού ή άλλες εξαιρετικές συνθήκες.

4Β. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται λήψη προηγούμενης άδειας για την παραγωγή ή αναπαραγωγή προς διάδοση στο κοινό απεικονίσεων μνημείων, με σκοπό το κέρδος.

4Γ. Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων, το δικαίωμα παραγωγής ακριβών αντιγράφων των μνημείων ανήκει αποκλειστικά στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και στον Ο.Δ.Α.Π. Τα ακριβή αντίγραφα φέρουν ειδική σχετική σήμανση από τον φορέα παραγωγής τους. Η παραγωγή ακριβούς αντιγράφου μνημείου,

καθώς και η εμπορική διάθεση αυτού από άλλο πρόσωπο τιμωρούνται με την ποινή της παρ. 1 του άρθρου 66 και το αντικείμενο κατάσχεται. 4Δ. Για τις ανάγκες των παρ. 4Α έως και 4Γ: α. ως μνημεία νοούνται τα ακίνητα μνημεία που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο και βρίσκονται σε αρχαιολογικούς χώρους ή σε ιστορικούς τόπους ή είναι μεμονωμένα, καθώς και τα κινητά μνημεία που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο και βρίσκονται σε μουσεία ή συλλογές του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού ή σε νόμιμη κατοχή φυσικών ή νομικών προσώπων, κατά το άρθρο 23».

Άρθρο 74

«Τελική διάταξη. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη νόμου αντίθετη με τον παρόντα Κώδικα καταργείται, μη θιγομένης πάντως της αρμοδιότητας τελικής υπογραφής των Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 109 του ν. 4622/2019 (Α 133)».

14. Το άρθρο 46 του προϊσχύοντος αρχαιολογικού νόμου 3028/2002 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (Α' ν153/28-6-2002), υπό την αρχική του μορφή, όριζε τα εξής: Άρθρο 46."1. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Συμβουλίου, καθορίζονται για το σύνολο ή κατηγορία οργανωμένων αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων ή ακινήτων μνημείων ή μεμονωμένα για σημαντικούς χώρους ή μνημεία: α) οι όροι και οι προϋποθέσεις επίσκεψης του κοινού σε αυτούς, β) οι πολιτιστικές ή άλλες εκδηλώσεις που μπορούν να πραγματοποιούνται σε αυτούς, συμβατές με το χαρακτήρα τους ως μνημείων ή προστατευόμενων χώρων. Είναι δυνατή η πραγματοποίηση εκδήλωσης ή η παραχώρηση της χρήσης των ανωτέρω, στο πλαίσιο της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου μετά από άδεια του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου και με την οποία μπορούν να επιβάλλονται ειδικοί όροι ως προς τη διεξαγωγή τους. Για τη χρήση των παραπάνω χώρων, τόπων και ακινήτων μνημείων κατά τις εκδηλώσεις αυτές καταβάλλεται τέλος στο Τ.Α.Π.Α. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού είναι δυνατή η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής του τέλους για εκδηλώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα....8.. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού καθορίζονται το ύψος του τέλους των προηγούμενων παραγράφων, οι διαδικασίες και ο τρόπος είσπραξής τους, οι περιπτώσεις και προϋποθέσεις απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τους και ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια.»

15. Κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης εκδόθηκε η ΥΠΠΟΤ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/126463/28-12-2011 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού "...Τέλη πραγματοποίησης εκδηλώσεων σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και ακίνητα μνημεία" (Β' 3046/30.12.2011), η οποία, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της δυνάμει της ΥΠΠΟΤ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/12569 (Β' 648 7.3.2012) ορίζει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Κεφάλαιο τρίτο: Τέλη για πραγματοποίηση εκδηλώσεων.

Άρθρο 8. 1) Για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων σε αρχαία θέατρα, άλλους αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και μνημεία, μουσεία και αίθριους ή αύλειους χώρους αυτών, καταβάλλονται τέλη που ανέρχονται στο 10% των ακαθαρίστων εσόδων της εκδήλωσης. 2) Σε κάθε περίπτωση παραχώρησης καταβάλλεται ελάχιστο ποσό το οποίο ανέρχεται για τους χώρους τα μνημεία και τα μουσεία που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 6, στο ποσό των 3.000 ευρώ για κάθε μέρα παράστασης και 1.500 ευρώ για κάθε ημέρα δοκιμής. Για τους υπόλοιπους χώρους, μνημεία και μουσεία, δηλαδή όσους δεν αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 6 \ 2.000 ευρώ ανά παράσταση και 1.000 ευρώ για κάθε δοκιμή. Όταν παραχωρούνται αίθριοι ή αύλειοι χώροι τους, 1.000 ευρώ για κάθε παράσταση και 500 ευρώ για κάθε ημέρα δοκιμής. 3) Τα παραπάνω ελάχιστα ποσά καταβάλλονται σε περίπτωση που το 10% των ακαθαρίστων εσόδων είναι μικρότερο των ανωτέρω ποσών ή σε περίπτωση που οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται με δωρεάν είσοδο.

Άρθρο 11. 1) Ο Δημόσιος Τομέας, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, καταβάλλουν τα τέλη του άρθρου 8 μειωμένα κατά 50%". 2) Από την καταβολή τελών για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, μνημεία και μουσεία απαλλάσσονται εκδηλώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εφόσον πραγματοποιούνται με δωρεάν είσοδο ή όταν το σύνολο των εσόδων διατίθεται για κοινωφελή σκοπό".

16. Επίσης κατ' εξουσιοδότηση του ιδίου άρθρου του ν. 3028/2002, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 27 ν. 4447/2016 εκδόθηκε η ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/Φ56/357180/256204/7869/3303 (ΦΕΚ Β 4521/16.10.2018) «Έγκριση όρων, διαδικασιών και καθορισμού των οργάνων χορήγησης άδειας για την προσωρινή παραχώρηση χρήσης μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων και μουσείων για την πραγματοποίηση πολιτιστικών ή άλλων εκδηλώσεων». Ειδικότερα στο άρθρο 1 αυτής ορίζεται «Εγκρίνονται οι όροι, οι διαδικασίες και καθορίζονται τα όργανα χορήγησης άδειας για την προσωρινή παραχώρηση χρήσης

μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων και μουσείων για την πραγματοποίηση πολιτιστικών ή άλλων εκδηλώσεων συμβατών με το χαρακτήρα τους ως μνημείων όπως ενδεικτικά συναυλίες, παραστάσεις θεάτρου και χορού, καλλιτεχνικά δρώμενα, εκθέσεις, λογοτεχνικές εκδηλώσεις, διαλέξεις, συνέδρια, τιμητικές ή επετειακές εκδηλώσεις, εκδηλώσεις κοινωνικού χαρακτήρα. Οι εκδηλώσεις αυτές πρέπει να διακρίνονται για την ποιότητα, την αισθητική και καλλιτεχνική τους αξία..., ενώ στο άρθρο 2 «Διαδικασία για τη χορήγηση άδειας προσωρινής παραχώρησης χρήσης μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων και μουσείων ενώ στο άρθρο 2, διαλαμβάνονται, μεταξύ άλλων «Διαδικασία για τη χορήγηση άδειας προσωρινής παραχώρησης χρήσης μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων και μουσείων. 1.Για την έγκριση προσωρινής παραχώρησης χρήσης μνημείου / χώρου / μουσείου ή μνημείων / χώρων / μουσείων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα Περιφερειακών / Ειδικών Περιφερειακών Υπηρεσιών, πλην των μνημείων / χώρων / μουσείων της παραγράφου 1Β3, ακολουθείται η εξής διαδικασία: 1Α. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στις αρμόδιες Περιφερειακές / Ειδικές Περιφερειακές Υπηρεσίες, τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν από την πραγματοποίηση της εκδήλωσης: i. Συμπληρωμένο το σχετικό έντυπο αίτησης. Σε αυτό αναφέρονται απαραίτητως: α) τα πλήρη στοιχεία του φυσικού ή νομικού προσώπου στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί το παραστατικό είσπραξης, β) ο τίτλος και το είδος της εκδήλωσης, γ) η ημερομηνία πραγματοποίησης της εκδήλωσης,.... vi. Σε περίπτωση αιτήματος απαλλαγής από την καταβολή τελών επισυνάπτονται στο αίτημα εξ αρχής τα απαραίτητα δικαιολογητικά σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία..»

17. Τέλος στο ν. 4761/2020 «Αναδιοργάνωση- μετονομασία του ΝΠΔΔ ΤΑΠ, ρυθμίσεις για μουσεία, ρυθμίσεις λόγω COVID κλπ (Α΄ 248)» ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

Άρθρο 1 «Επωνυμία - Μορφή - Έδρα Ο.Δ.Α.Π.

Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (Τ.Α.Π.) με έδρα την Αθήνα, που έχει συσταθεί με το άρθρο 6 του ν. 4212/1929 (Α΄ 240), μετονομάζεται σε «Οργανισμός Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων» (Ο.Δ.Α.Π.), αναδιοργανώνεται και διέπεται εφεξής από τον παρόντα με σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικής, διαφανούς και αναπτυξιακής διαχείρισης των πολιτιστικών πόρων της Χώρας. Ο Ο.Δ.Α.Π. εποπτεύεται από τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού. Για τις σχέσεις

του με την αλλοδαπή η επωνυμία του Ο.Δ.Α.Π. ορίζεται ως “Hellenic Organization of Cultural Resources Development (HOCRED)”.

Άρθρο 14

«Πόροι.

1. Πόροι του Ο.Δ.Α.Π. είναι: α)... ι) Τα έσοδα από την επιβολή τέλους για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων εντός μνημείων, μουσείων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων συμπεριλαμβανομένων επισκέψεων οργανωμένων ομάδων, εκτός του καθορισμένου ωραρίου....».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ’ αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας συνάγονται τα ακόλουθα:

18. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2, 6 ,7 και 46 του ισχύοντος αρχαιολογικού νόμου 4858/2021, πολιτιστικά αγαθά συνδεδεμένα και παραμένοντα στο έδαφος και χρονολογούμενα έως και το 1453 προστατεύονται ex lege και χωρίς να απαιτείται διοικητική πράξη κήρυξης τους, ως αρχαία ακίνητα μνημεία μαζί με τις αναπόσπαστες εγκαταστάσεις, κατασκευές, διακοσμητικά και λοιπά στοιχεία αυτών καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους, ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα και νομή και αποτελούν πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας (ΝΣΚ135/2018). Στα ακίνητα αυτά μνημεία περιλαμβάνονται και τα αρχαία που χρονολογούνται (από το 1454) έως και το 1830, προστατεύονται δε και αυτά από τον νόμο χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης. Το δικαίωμα κυριότητας σε ακίνητα μνημεία μεταγενέστερα του 1453, τα οποία δεν ανήκουν στο Δημόσιο, ασκείται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του ισχύοντος αρχαιολογικού νόμου, σύμφωνα με την διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 6 αυτού.

19. Στη διάταξη της παραγράφου 2^α του άρθρου 46 ν. 4858/2021, η πραγματοποίηση πολιτιστικών ή άλλων εκδηλώσεων σε (μεταξύ άλλων) ακίνητα μνημεία, ανεξαρτήτως, αν αυτά ανήκουν στο Δημόσιο ή σε ιδιώτες, δεδομένου ότι ο νόμος δεν διακρίνει, επιτρέπεται κατόπιν προηγούμενης άδειας του Υπουργείου Πολιτισμού, χορηγείται δε έναντι τέλους υπέρ του ΟΔΑΠ, όπως μετονομάστηκε με το άρθρο 1 του ν. 4761/2020. Το εν λόγω τέλος συνιστά πόρο του ΟΔΑΠ, κατ' άρθρο 14 του ν. 4761/2020, το δε ύψος του καθώς και οι όροι και διαδικασία απαλλαγής από αυτό έχουν καθοριστεί με ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού.

20. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 46 του προΐσχύοντος ν.3028/2002, εκδόθηκε η προαναφερθείσα ΚΥΑ της 28-12-2011, στα άρθρα 8 και 11 της οποίας ορίστηκαν το καταβλητέο υπέρ Τ.Α.Π (ήδη ΟΔΑΠ) τέλος, σε ποσοστό 10% επί των ακαθαρίστων εσόδων μιας εκδήλωσης, τα ελάχιστα καταβλητέα ποσά τέλους, καθώς και οι περιπτώσεις μείωσης και απαλλαγής από αυτά, ενώ με την ΥΠΠΟΑ/ ΓΔΑΠΚ/ ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/Φ56/357180/256204/7869/3303 (ΦΕΚ Β 4521/ 16.10.2018) καθορίστηκαν οι όροι, οι διαδικασίες και τα όργανα χορήγησης άδειας για την προσωρινή παραχώρηση χρήσης μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων και μουσείων για την πραγματοποίηση πολιτιστικών ή άλλων εκδηλώσεων. Ειδικότερα στο άρθρο 2 της απόφασης αυτής προβλέπεται ο ενδιαφερόμενος να υποβάλλει στις αρμόδιες Υπηρεσίες, τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν από την πραγματοποίηση της εκδήλωσης: Συμπληρωμένο το σχετικό έντυπο αίτησης. Σε αυτό αναφέρονται απαραίτητα: α) τα πλήρη στοιχεία του φυσικού ή νομικού προσώπου στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί το παραστατικό είσπραξης, β) ο τίτλος και το είδος της εκδήλωσης, γ) η ημερομηνία πραγματοποίησης της εκδήλωσης κλπ. Σε περίπτωση αιτήματος απαλλαγής από την καταβολή τελών επισυνάπτονται στο αίτημα εξ αρχής τα απαραίτητα δικαιολογητικά σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω κανονιστικές πράξεις είναι σε ισχύ μέχρι την αντικατάστασή τους με νεώτερες πράξεις, οι οποίες θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση της (νεώτερης) διάταξης του άρθρου 46 του ν. 4858/2021, δεδομένου ότι η απλή κατάργηση της εξουσιοδοτικής διάταξης δεν συνεπάγεται αυτοδίκαια και την κατάργηση των κανονιστικών πράξεων που εκδόθηκαν βάσει αυτής, για το σκοπό δε αυτό χρειάζονται ρητές διατάξεις. (Ε. Σπηλιωτόπουλος «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου» 14η έκδοση σελ. 61 με παραπομπή στις ΣτΕ 2939/1987, 2412/1992, 3206/2002 κ.α.),

21. Σημειώνεται, πάντως, ότι στην διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 46 του ν. 4858/2021, προβλέπεται η έκδοση κ.υ.α. με την οποία καθορίζεται το ύψος του αντιτίμου που καταβάλλεται από το κοινό για την επίσκεψη ιστορικών τόπων, οργανωμένων αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και μουσείων που ανήκουν στο Δημόσιο. Επίσης στην διάταξη της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού με την οποία καθορίζονται για φορείς ή πρόσωπα, πλην των υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και του Ο.Δ.Α.Π., οι όροι, οι προϋποθέσεις, τα όργανα και η διαδικασία χορήγησης της άδειας για την παραγωγή, αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό απεικονίσεων και

αντιγράφων μνημείων, έναντι τέλους υπέρ του Ο.Δ.Α.Π., κατά τα οριζόμενα στις παρ. 4Α έως 4Δ. Στην τελευταία δε αυτή παράγραφο(4Δ) διευκρινίζεται ότι για τις ανάγκες των παρ. 4Α έως και 4Γ ως μνημεία νοούνται τα ακίνητα μνημεία που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο και βρίσκονται σε αρχαιολογικούς χώρους ή σε ιστορικούς τόπους ή είναι μεμονωμένα.

22. Περαιτέρω, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 14 παρ 5 του (ισχύοντος) ν.4858/2021, όσο και του προϊσχύοντος αρχαιολογικού νόμου 3028/2002, στους ενεργούς οικισμούς ή σε τμήματά τους που αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους απαγορεύονται δραστηριότητες, καθώς και χρήσεις των κτισμάτων, των ελεύθερων χώρων τους και των κοινόχρηστων χώρων, οι οποίες δεν εναρμονίζονται με το χαρακτήρα και τη δομή των επί μέρους κτισμάτων ή χώρων ή του συνόλου. Για τον καθορισμό της χρήσης κτίσματος ή ελεύθερου χώρου αυτού ή κοινόχρηστου χώρου χορηγείται άδεια με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Κατ' εφαρμογή της παραπάνω διάταξης, υπό την ισχύ του ν.3028/2002, εκδόθηκε η προμνησθείσα από 10.6.2008 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, με την οποία εγκρίθηκε από την άποψη της αρχαιολογικής νομοθεσίας, το αίτημα του ανωτέρω Β. Δ., για χρήση του παραπάνω μνημείου, ως χώρου πολιτιστικών εκδηλώσεων, με τους αναφερόμενους, στην απόφαση αυτή, όρους. Η παραπάνω υπουργική απόφαση είναι σε ισχύ και έχει το τεκμήριο νομιμότητας μέχρι την ανάκληση ή τροποποίησή της, η χορηγηθείσα δε με αυτήν άδεια χρήσης του κτίσματος-μνημείου, δεν αποκλείει για τον ανωτέρω, την περαιτέρω παραχώρηση της χρήσης σε τρίτο, προκειμένου ο τελευταίος να πραγματοποιήσει την αιτούμενη δραστηριότητα, εφόσον, κατά την ουσιαστική κρίση της αρμόδιας ΕΦΑ, αυτή είναι συμβατή με τον χαρακτήρα του μνημείου, με την ανάλογη, πάντως, καταβολή τέλους υπέρ Ο.Δ.Α.Π., κατά τα ειδικώς διαλαμβανόμενα στην από 28-12-2011 κ.υ.α. (ιδίως στα άρθρα 8 και 11 αυτής), τηρουμένης και της Υ.Α. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/Φ56/357180/256204/3303/26-9-2018 (ΦΕΚ 4521 /Β'/ 16.10.2018).

Απάντηση

23. Ενόψει όλων όσων εκτίθενται ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε΄) γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι στο τιθέμενο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας σε συνέχεια της με αριθμό ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Φ30/54786/2490/10.6.2008 Υ.Α. και μέχρι την τροποποίηση ή ανάκλησή της, νομιμοποιείται να χορηγήσει έγκριση για την παραχώρηση της χρήσης του μνημείου

(ναού του Αγίου Ανδρέα στην Κάτω Πόλη Μονεμβασίας) με σκοπό τη διοργάνωση σεμιναρίων, σύμφωνα με τα όσα περιγράφονται στα αιτήματα του ενδιαφερόμενου, ιδίως δε σύμφωνα με τα παρατεθέντα από τον ενδιαφερόμενο στοιχεία στην από 18.4.2022 επιστολή του, εφόσον, κατά την ουσιαστική κρίση της, οι πολιτιστικές δραστηριότητες αυτές είναι συμβατές με τον χαρακτήρα του μνημείου με την ανάλογη, πάντως, καταβολή τέλους υπέρ Ο.Δ.Α.Π., κατά τα ειδικώς διαλαμβανόμενα στην από 28-12-2011 κ.υ.α. (ιδίως στα άρθρα 8 και 11 αυτής), τηρουμένης και της Υ.Α.ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/Φ56/357180/256204/3303/26-9-2018 (ΦΕΚ 4521/Β' / 16.10.2018).-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 25 - 5 - 2022

Η Πρόεδρος

Ο Εισηγητής

Νίκη Μαριόλη
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ευστράτιος Ηλιαδέλης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους